

Poola võetud metsamajandamise meetmed Puszcza Białowieska Natura 2000 alal rikuvad liidu õigust

Nende meetmete rakendamise tagajärjel kaob tegelikult osa sellest alast

Komisjon kiitis 2007. aastal elupaikade direktiivi¹ kohaselt heaks Białowieża, Browski ja Hajnówka metskonda hõlmava Puszcza Białowieska Natura 2000 ala määramise ühenduse tähtsusega alaks, kuna seal esinevad looduslikud elupaigad ja teatud loomaliikide elupaigad, mille kaitsmine on esmatähtis. Linnudirektiivi² kohaselt on see ala määratud ka erikaitsealaks. Komisjoni sõnul on Puszcza Białowieska Natura 2000 ala üks Euroopa paremini säilinud loodumetsi, millele on iseloomulik suur hulk vanu, sealhulgas üle saja aasta vanuseid puid ning surnud puid.

Kuuse-kooreüraski³ pideva leviku tõttu andis Poola keskkonnaminister 2016. aastal loa suurendada aastatel 2012–2021 peaaegu kolmekordselt raiemahtu Białowieża metskonnas ning võtta aktiivse metsamajandamise meetmeid, nagu sanitaarraie, taasmetsastamine ja noorendusraie, piirkondades, kus kuni selle ajani oli igasugune sekkumine välistatud. Metsaameti peadirektor võttis 2017. aastal Białowieża, Browski ja Hajnówka metskonna suhtes vastu otsuse nr 51 „kuuse-kooreüraski poolt asustatud puude langetamise ning inimesi ohustavate ja tulekahju seisukohast ohtlike puude ärarõjamise kohta [metskondade] kõigi vanuseklassi puistutes“. Neis kolmes metskonnas alustati kuivanud ja kuuse-kooreüraski poolt asustatud puude raiumisega ligikaudu 34 000 hektari suuruses tsoonis, kusjuures Puszcza Białowieska Natura 2000 ala suurus on 63 147 hektarit.

Komisjon, kelle hinnangul ei taganud Poola ametiasutused, et need metsamajandamise meetmed ei kahjustaks Puszcza Białowieska Natura 2000 ala terviklikkust, esitas 20. juulil 2017 Euroopa Kohtusse hagi, paludes tuvastada, et Poola on rikkunud elupaikade direktiivist ja linnudirektiivist tulenevaid kohustusi.⁴

Täna tehtud kohtuotsuses **tuvastab Euroopa Kohus, et Poola on rikkunud kohustusi**, mis tulenevad neist direktiividest.

Kõigepealt tuleb Euroopa Kohus meelde, et elupaikade direktiiv seab liikmesriikidele rea kohustusi ning näeb ette konkreetsed menetlused, mille eesmärk on Euroopa Liidu tähtsusega looduslike elupaikade ning looduslike looma- ja taimeliikide soodsa kaitsestaatuse säilitamine või vajaduse korral taastamine, et saavutada üldisem eesmärk – tagada direktiivi alusel kaitstavate alade puhul keskkonnakaitse kõrge tase. Kavale või projektile võib anda loa seega vaid siis, kui

¹ Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT 1992, L 206, lk 7; ELT eriväljaanne 15/02, lk 102), mida on viimati muudetud nõukogu 13. mai 2013. aasta direktiiviga 2013/17/EL (ELT 2013, L 158, lk 193).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. novembri 2009. aasta direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT 2010, L 20, lk 7), mida on muudetud direktiiviga 2013/17.

³ Tegemist on mardikaliste liiki kuuluva, peamiselt kuuski asustava kahjurputukaga.

⁴ Lisaks palus komisjon Euroopa Kohtul kohustada Poolat kuni Euroopa Kohtu sisulise kohtuotsuse tegemiseni peatama – välja arvatud ohu korral elanikkonna julgeolekule – aktiivse metsamajandamise meetmed teatud elupaikades ja puistutel ning peatama üle saja-aastaste surnud kuuskede kõrvaldamise ja puude langetamise metsaraie laiendamise raames Puszcza Białowieska alal. Komisjon täiendas seda taotlust, paludes määrata menetluses pandud kohustuste mittejärgimise korral karistumakse. Euroopa Kohus rahuldab selle taotluse 20. novembri 2017. aasta määrusega (vt [pressiteade nr 122/17](#)).

pädevad asutused on projekti heakskiitva otsuse vastuvõtmise kuupäevaks kindlaks teinud, et see ei avalda asjaomase ala terviklikkusele püsivat negatiivset mõju. Euroopa Kohus asub seisukohale, et kuna Poola ametiasutustel ei olnud kõiki vajalikke andmeid, et hinnata vaidlusaluste aktiivse metsamajandamise meetmete mõju Puszcza Białowieska Natura 2000 ala terviklikkusele, siis ei hinnanud nad seda mõju asjakohaselt enne 2016. aasta otsuse ja otsuse nr 51 vastuvõtmist ning rikkusid seetõttu elupaikade direktiivist tulenevat kohustust. Euroopa Kohus rõhutab seejuures, et 2015. aastal Poola ametiasutuste korraldatud keskkonnamõju hindamine⁵ ei suutnud hajutada kõiki teaduslikult põhjendatud kahtlusi 2016. aasta otsuse kahjuliku mõju kohta Puszcza Białowieska Natura 2000 alale.

Euroopa Kohus analüüsib, kas vaidlusalused aktiivse metsamajandamise meetmed võivad avaldada kahjulikku mõju Puszcza Białowieska Natura 2000 alal kaitstavatele elupaikadele ja liikidele ning seetõttu kahjustada ala terviklikkust. Ta tõdeb, et vaidlustatud otsused ei sisalda piiranguid nendest meetmetest puudutatud puude vanuse või puistute osas, eeskätt seoses elupaikadega, kus need paiknevad. Lisaks lubavad need otsused „inimesi ohustavate“ puude langetamist, täpsustamata konkreetseid tingimusi, mille esinemisel on sel põhjusel puude langetamine põhjendatud. Euroopa Kohtu hinnangul ei võimalda Poola esitatud argumendid asuda seisukohale, et vaidlusaluseid aktiivse metsamajandamise meetmeid saaks põhjendada vajadusega tõkestada kuuse-kooreüraski levikut.

Veel tõdeb Euroopa Kohus, et vaidlusaluste aktiivse metsamajandamise meetmete tõttu on osa Puszcza Białowieska Natura 2000 alast kadunud. Vastupidi Poola väidetule ei ole järelikult nende metsamajandamise meetmete puhul tegemist meetmetega, millega tagatakse nimetatud ala kaitse. Selles kontekstis toonitab Euroopa Kohus, et 2015. aasta kaitsekorralduskavas⁶ ei mainitud kuuse-kooreüraskit kui võimalikku ohtu Puszcza Białowieska Natura 2000 ala terviklikkusele, vaid selles kavas peeti võimalikuks ohuks hoopis kuuse-kooreüraski poolt asustatud üle saja-aastaste kuuskede ja mändide väljavedamist.

Euroopa Kohus märgib veel, et 2016. aasta otsus ja otsus nr 51 on paratamatult sellised, et toovad kaasa selliste saproksüülsete mardikate paljunemis- ja puhkealade kahjustamise või hävitamise, keda kaitstakse elupaikade direktiivi alusel kui liidu tähtsusega liike, mis vajavad ranget kaitset.

Seoses linnudirektiiviga märgib Euroopa Kohus, et see direktiiv paneb liikmesriikidele kohustuse võtta vajalikke meetmeid kõikide looduslikult esinevate linnuliikide üldise kaitstesüsteemi loomiseks. Eelkõige keelab see direktiiv nende linnuliikide pesade ja munade tahtliku hävitamise või kahjustamise ning pesade kõrvaldamise, samuti nende linnuliikide tahtliku häirimise (eriti pesitsemise ja poegade üleskastavamise ajal), kui selline häirimine on direktiivi eesmärkide seisukohalt oluline. Euroopa Kohus asub seisukohale, et vaidlustatud otsused, mille rakendamine toob paratamatult kaasa asjaomaste linnuliikide paljunemis- või puhkepaikade kahjustamise või hävitamise, ei sisalda konkreetseid ja spetsiifilisi kaitsemeetmeid, mis võimaldaksid välistada nende kohaldamisalas tahtliku sekkumise nende lindude ellu ja elupaikadesse ning tagada eespool nimetatud keeldude tegeliku järgimise.

Seetõttu rahuldab Euroopa Kohus komisjoni esitatud hagi tervikuna.

MÄRKUS. Liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi võib liidu õigusest tulenevaid kohustusi rikkunud liikmesriigi vastu esitada komisjon või mõni liikmesriik. Kui Euroopa Kohus tuvastab rikkumise, peab liikmesriik kohtuotsuse võimalikult kiiresti täitma.

Kui komisjon leiab, et liikmesriik ei ole kohtuotsust täitnud, võib ta esitada uue hagi, milles palub määrata liikmesriigile rahalise sanktsiooni. Kui liikmesriik ei ole komisjoni teavitanud direktiivi ülevõtmise meetmetest, võib Euroopa Kohus aga komisjoni ettepanekul määrata sanktsioone juba esimese kohtuotsusega.

---

⁵ Kavandatavate meetmete keskkonnamõju hindamine, mille viis 2015. aastal läbi Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku (Metsaameti Białystoki piirkondlik talitus, Poola).

⁶ Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Białymstoku (Białystok'i piirkonna keskkonnakaitse direktor, Poola) võttis 6. novembril 2015 vastu kaitsekorralduskava (Plan zadań ochronnych), milles kinnitati Białowieża, Browski ja Hajnówka metskonna jaoks Puszcza Białowieska Natura 2000 alaga seotud kaitse-eesmärgid ja kehtestati kaitsemeetmed.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127

Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)” kaudu ☎ (+32) 2 2964106